Aki az artézi kút vizét issza, annak a feje mindig tiszta.

K. Dudás Mária: **Artézi kutak Mezőkövesden**

Nagymamám mondta: „Aki az artézi kút vizét issza, annak a feje mindig tiszta.”

Mezőkövesden ma már csak három működő artézi kút van: a főtéri pulyka-kút, a Táncsics utcai és a Kórház-Rendelő udvarán lévő. Ezek mindegyike már csak motorral működő mélyfúratú kút. Úgy tudom, hogy nagyon mélyről, több mint 100 m mélyről, motoros szivattyú segítségével jön fel a víz. Valahol szökik a víz, de úgy hírlik, hogy olcsóbb motor segítségével felsegíteni a felszínre, mint leásni és megkeresni, hogy hol lyukadhatott ki a vezeték.

Én több évtizede rendszeresen veszek vizet, felváltva mindhárom kútból. Nem teljesen egyforma az összetétele – ez érződik a víz ízén és szagán. A főtéri kútnak valószínűleg magasabb a vas-tartalma, mint a másik kettőnek. Ezt abból gondolom, hogy a flakonjaim ettől a víztől egy idő után bebarnulnak. A Kórház-Rendelő udvarán lévő kút vizének melegebb a hőmérséklete, mint a másik kettőnek, és kénes karaktere van, hasonló a Zsóry-vízhez, de attól hidegebb. Én a Táncsics utcai artézi vizet szeretem a legjobban; kávét, teát, néha levest is főzök belőle, és főleg frissítő ivóvízként élek vele. Ennek nincs olyan megkülönböztethető karaktere, mint a másik kettőnek. A virágaim is szeretik.

Az artézi vízről azt kell tudni, hogy a felszín alatt, két vízzáró réteg (pl. agyag) közötti víztartó rétegben (pl. homokban) elhelyezkedő, nyomás alatt álló víz. A víztartó rétegbe mélyített fúrással létesített kúton (artézi kúton) át juttatható a felszínre. Ha a víz magától a felszínre ömlik,

pozitív artézi kútról, ha nem emelkedik a felszínig, negatív artézi kútról van szó.

Mezőkövesd közkutai és artézi kútjai sok oldott anyagot tartalmazó, kalcium-nátrium-hidrogén-karbonátos jellegű, igen kemény vizet adnak. Mivel a város mélyebb vízadó rétegei a Bükki Termálkarszt részét képezik, a vizek ásványi anyagokban rendkívül gazdagok. A helyi mérések alapján a mélyfúrású közkutak vize az alábbi tulajdonságokkal rendelkezik:

Karaktere: Kalcium-nátrium-hidrogénkarbonátos-kloridos.

Ásványi anyagok és nyomelemek: jelentős vas- és mangántartalom jellemzi, ami a kútvíznek sajátos, enyhén földes, karakteres ízt ad. Ezen felül kimutatható benne jodid, metabórsav, valamint fluorid is.

Gázok: Enyhén kénes és szénsavas jellegű.

Bár a mélyből feltörő rétegvizek alapvető összetétele rokon, fontos elkülöníteni a belvárosban található hagyományos artézi kutakat és a Zsóry-fürdő mélyfúrású gyógyvizét.

A városi artézi közkutak vize hűvösebb, és bár magas az ásványianyag-tartalma, alapvetően ivóvízként használjuk.